EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.12.2025
COM(2025) 761 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindekseistä ja asuntohintaindekseistä annetun asetuksen (EU) 2016/792 nojalla toteutettujen pilottihankkeiden tärkeimpien tulosten arvioinnista

1. TAUSTA

Asetuksessa (EU) 2016/792[1] vahvistetaan yleiset puitteet yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin, jäljempänä ’YKHI’, yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin kiintein veroin, jäljempänä ’YKHI-KiVe’, omistusasumisen hintaindeksin ja asuntohintaindeksin kehittämistä, tuottamista ja levittämistä varten. Näitä neljää indeksiä yhdessä kutsutaan ”yhdenmukaistetuiksi indekseiksi”.

Asetuksen 8 artiklan mukaan komissio voi käynnistää pilottihankkeita, joihin osallistuminen on jäsenvaltioille vapaaehtoista. Se voi tehdä näin aina, kun yhdenmukaistettujen indeksien laatiminen edellyttää parempia perustietoja tai yhdenmukaistettujen indeksien vertailukelpoisuutta on parannettava.

Tällaisia pilottihankkeita rahoitetaan tarvittaessa myös EU:n yleisestä talousarviosta.

Pilottihankkeissa on arvioitava mahdollisuuksia saada parempia perustietoja tai ottaa käyttöön uusia metodologisia lähestymistapoja.

Komissio (Eurostat) arvioi pilottihankkeiden tulokset tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja yhdenmukaistettujen indeksien pääkäyttäjien kanssa. Tällöin se ottaa huomioon edut, joita paremmista perustiedoista tai uusista metodologisista lähtökohdista koituu suhteessa yhdenmukaistettujen indeksien tuottamisesta aiheutuneisiin lisäkustannuksiin.

Komissio toimittaa viiden vuoden välein asetuksen (EU) 2016/792 8 artiklan 5 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa se tarvittaessa arvioi pilottihankkeiden tärkeimpiä tuloksia. Ensimmäinen kertomus toimitettiin joulukuussa 2020. Tämä on toinen kertomus, ja se on toimitettava 31. joulukuuta 2025 mennessä.

Ensimmäisessä kertomuksessa[2] arvioitiin pilottihankkeiden tärkeimmät tulokset toteutuskaudella 2016–2017. Tämä kertomus kattaa pilottihankkeet, joita tuettiin avustuksilla unionin yleisestä talousarviosta vuosilta 2018–2022. Uusia kierroksia on käynnistetty myöhempinä vuosina, mutta näillä kierroksilla rahoitetut hankkeet ovat kesken, eikä niitä voida vielä arvioida.

YKHI:n avustuksiin sidotut määrärahat olivat yhteensä 5 548 290 euroa vuosina 2018–2022. Tästä määrästä noin 65 prosenttia käytettiin pilottihankkeisiin. Omistusasumisen hintaindeksin ja asuntohintaindeksin avustuksiin sidotut määrärahat olivat 2 640 861 euroa. Tästä määrästä noin 20 prosenttia käytettiin pilottihankkeisiin.

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/792, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindekseistä ja asuntohintaindekseistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2494/95 kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/792/oj).

[2] Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhdenmukaistetuista kuluttajahintaindekseistä ja asuntohintaindeksistä annetun asetuksen (EU) 2016/792 nojalla toteutettujen pilottihankkeiden tärkeimpien tulosten arvioinnista, COM(2020) 810 final, 14.12.2020, eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0810&qid=1763626037139.

2. PILOTTIHANKKEET YHDENMUKAISTETUISTA KULUTTAJAHINTAINDEKSEISTÄ

2.1. YLEISKATSAUS

YKHI:tä koskevissa pilottihankkeissa oli kaksi laajaa painopistettä: parannetut menetelmät ja uudet tietolähteet YKHI:tä varten.

Painopisteet kuvastavat sitä, että YKHI:n on jatkuvasti oltava merkityksellinen ja menetelmällisesti luotettava. Myös tiedonkeruuta on nykyaikaistettava kulutustottumusten, tietojen saatavuuden ja kehittyvän digitaalitalouden muutosten vuoksi varmistaen samalla, että asetusta (EU) 2016/792 noudatetaan.

YKHI:tä koskevien uusien menetelmien ensisijaisena tavoitteena on parantaa tämän indeksin laatimisessa käytettäviä tilastollisia välineitä. Pyrkimyksenä on, että YKHI säilyy teoreettisesti perusteltuna, vakaana muuttuvien kulutustottumusten keskellä ja sopusoinnussa hintojen mittaamisessa sovellettavien parhaiden nykykäytäntöjen kanssa. Tämän toimen puitteissa rahoitettuihin hankkeisiin on sisältynyt työtä, joka koskee digitalisaation huomioon ottamisessa käytettäviä menetelmiä, laadullista mukautusta ja monenvälisissä indekseissä käytettäviä menetelmiä. Näiden teemojen puitteissa käsitellään pitkäaikaisia metodologisia kysymyksiä ja uusia haasteita, jotka johtuvat entistä monimutkaisemmasta kulutusdynamiikasta. Tavoitteena on varmistaa, että YKHI:llä voidaan mitata inflaatiota entistä tarkemmin ja vertailukelpoisemmin jäsenvaltioissa, samalla kun valmistaudutaan tulevaisuuden tilastostandardeihin.

Toinen painopiste on vaihtoehtoisista tietolähteistä peräisin olevien tietojen sisällyttäminen YKHI:hin. Tavoitteena on nykyaikaistaa tiedonkeruuta vähittäismarkkinoiden digitalisaation mukaisesti, jotta kattavuutta, tehokkuutta ja oikea-aikaisuutta saadaan parannettua. Rahoitetuissa hankkeissa käsiteltiin skanneriaineistoa, verkosta haravoituja tietoja ja eri lähteiden mukaan ottamista. Tämä kuvastaa tarvetta mukauttaa kuluttajahintoja koskevia tilastoja ympäristöön, jossa paljon tietoja kerätään sähköisesti. Tämä edellyttää uuden tietotekniikkainfrastruktuurin lisäksi uudistettuja tilastollisia menetelmiä, joiden avulla erilaisia lähteitä voidaan ottaa käyttöön luotettavasti.

Kahden painopisteen välillä on jonkin verran käsitteellistä päällekkäisyyttä, vaikka ne esitetään erikseen. Useissa kansallisissa hankkeissa käsiteltiin väistämättä molempia painopisteitä, kuten monenvälisissä indekseissä käytettävien menetelmien soveltamisessa taloustoimia koskeviin tai verkosta haravoituihin tietoihin. Kertomuksessa kuvataan tätä työtä kutakin metodologista aihetta koskevassa osiossa, ja esitetään ristiviittauksia tarvittaessa.

2.2. VALMISTUNEET TYÖT

Pilottihankkeet menetelmistä digitalisaation huomioon ottamiseksi

Näissä pilottihankkeissa tarkasteltiin, miten YKHI:tä voidaan mukauttaa digitaalitalouden uusiin kulutusmuotoihin. Tavoitteena oli määrittää menetelmiä ja tietolähteitä, joita käytetään alustapohjaisten palvelujen hintojen ja rajatylittävien verkko-ostosten mittaamisessa, ja parantaa otanta-asetelmaa. Työtä tehtiin jakamistalouspalveluiden toteutettavuuden testaamisen parissa, ja kokeellisia indeksejä tuotettiin hallinnollisista tiedoista. Toisiin hankkeisiin sisällytettiin rajatylittäviä verkko-ostoja, ja niissä kehitettiin menetelmiä, joiden avulla

verkkokulutuksen osuuksia kvantifioidaan ja sisällytetään vaatetuksen ja jalkineiden kaltaisia menoluokkia koskeviin indekseihin. Rinnakkaisajoilla osoitettiin mitattavissa olevia vaikutuksia vuosimuutoksiin. Metodologisessa työssä käsiteltiin myös otanta-asetelmaa digitalisaatiota varten ja testattiin optimaaliseen allokointiin liittyviä menetelmiä, jotka perustuvat menoihin ja hintaeroihin.

Pilottihankkeet laadullisessa mukautuksessa käytettävistä menetelmistä

Näissä pilottihankkeissa tarkasteltiin, miten muutokset tuotteiden laadussa voidaan ottaa paremmin huomioon YKHI:ssä, jotta vaihtuvuuden tai uudelleenlanseerausten aiheuttamaa harhaa saadaan vähennettyä. Tavoitteena oli testata ja tarkentaa menetelmiä ja kehittää työkaluja tilanteisiin, joissa perinteiset overlap-menetelmät eivät riitä. Hankkeissa todettiin, että hedoniset aikasarjamallit heijastivat laatukorjattua hintadynamiikkaa peruskeskiarvoja paremmin erityisesti sellaisten tuotteiden osalta, joiden mallit muuttuvat usein. Toisissa töissä käsiteltiin uudelleenlanseerauksia supermarketeissa yhdistämällä monenvälisiä indeksejä hedonisiin lähestymistapoihin, jotta jatkuvuus voidaan säilyttää. Lisähankkeissa kehitettiin apuvälineitä hintojen kerääjille, muun muassa päätöspuita mukautuksen menetelmille ja laajennettuja tuotteiden ominaisuuksia verkkopohjaisia tietoja ja skanneriaineistoja varten.

Monenvälisiä menetelmiä koskevat pilottihankkeet

Näissä pilottihankkeissa tutkittiin, miten monenvälisissä indekseissä käytettäviä menetelmiä voitaisiin soveltaa YKHI:n sarjojen rakentamiseen suurista ja usein vaihtuvista tietokokonaisuuksista, kuten skanneriaineistoista ja verkosta haravoiduista tiedoista. Hankkeissa testattiin erilaisia lähestymistapoja ja arvioitiin niiden suorituskykyä ketjutuksessa ja ketjuindekseissä vaihtoehtoisesti käytettyjen strategioiden perusteella. Useissa hankkeissa keskityttiin elintarvikkeiden, vaatetuksen, kodinkoneiden ja elektroniikan kaltaisiin tuoteryhmiin ja osoitettiin, miten menetelmät toimivat sekä vakailla että epävakailla markkinoilla. Hankkeissa tutkittiin myös haasteita, kuten i) indeksien laajentamista ajan mittaan, ii) ositusperusteiden johtamista tuotetietojen ollessa vähäisiä ja iii) validointityökalujen sisällyttämistä tuotantojärjestelmiin. Kaiken kaikkiaan tässä työssä saatiin vankkaa näyttöä monenvälisten menetelmien toteutettavuudesta ja suunnittelusta kuluttajahintoja koskevia tilastoja varten.

Skanneriaineistoja koskevat pilottihankkeet

Useissa hankkeissa tehtiin tutkimusta käyttämällä YKHI:tä varten vähittäismyyjiltä saatuja skanneriaineistoja. Painopiste oli päästä päähän -prosesseissa, jotka ulottuvat tietojen keruusta ja puhdistuksesta aina luokitteluun ja indeksien laatimiseen asti. Työtä tehtiin järjestelmien rakentamiseksi suurten tietokokonaisuuksien hallintaa varten soveltamalla suodattimia poikkeaville tekijöille ja muodostamalla työnkulkuja, jotka sopivat usein ostettaville ja nopeasti vaihtuville tuotteille, kuten elintarvikkeille, juomille, kodinkoneille ja henkilökohtaisille hoitotuotteille. Joissain pilottihankkeissa testattiin myös tuotteiden luokittelussa käytettävää koneoppimista, jotta voitaisiin vähentää manuaalista koodausta. Jotkin jäsenvaltiot tutkivat myös sopivia indeksikaavoja ja kokeilivat kahdenvälisissä indekseissä ja ketjuindekseissä käytettäviä strategioita kuukausittaisten indeksien laatimista varten.

Verkosta haravoituja tietoja koskevat pilottihankkeet

Näissä pilottihankkeissa testattiin YKHI:ssä käytettävän verkkosivujen haravoinnin toteutettavuutta esimerkiksi vaatteiden, elektroniikan, kuljetuspalvelujen sekä lentolippujen hintojen ja pakettilomien kaltaisten matkailutuotteiden osalta. Hankkeissa kehitettiin automatisoituja haravointityökaluja, joihin joskus yhdistettiin koneoppimista tavaraluokitusta varten. Hankkeissa tutkittiin myös tilastollisia malleja, joiden avulla indeksien laatimista voitaisiin parantaa. Joissain tapauksissa verkosta haravoituja tietoja yhdistettiin perinteisiin tietoihin tai skanneriaineistoon, jotta voitiin tuottaa kokeellisia indeksejä esimerkiksi kannettavien tietokoneiden, hotellien hintojen ja kulutuselektroniikan osalta. Verkkosivujen haravoinnin hyödyntäminen on edelleen rajallista, mutta se on jo korvannut manuaalisen tietojen keruun tiettyjen tuoteryhmien osalta tai sitä käytetään manuaalisen keruun lisänä, ja sen laajempi soveltaminen on osoittautunut selvästi mahdolliseksi.

Eri tietolähteistä peräisin olevien hintojen hyödyntämistä koskevat pilottihankkeet

Näissä pilottihankkeissa selvitettiin, miten eri tietovirtoja voitaisiin yhdistää, jotta YKHI:n kattavuutta, oikea-aikaisuutta ja tarkkuutta saataisiin parannettua. Tässä keskityttiin lähinnä vuokriin ja muihin osa-alueisiin, joilta perinteiset kyselytiedot ovat puutteellisia tai kalliita kerätä. Mukaan pyrittiin saamaan myös toimialaliitoilta saadut yksityisiä vuokrauksia koskevat hallinnolliset tiedot. Näin saatavilla olevien havaintojen ja maantieteellisten yksityiskohtien määrää lisättiin huomattavasti. Muissa hankkeissa tutkittiin verkkomainontatietojen ja ammattimaisten vuokranantajien tietokokonaisuuksien käyttöä vuokraindekseissä. Jotta nämä tiedot saataisiin otettua mukaan, hankkeissa testattiin vastaavien tuotteiden mallia ja hedonisia menetelmiä. Laajemmissa pilottihankkeissa kehitettiin työnkulkuja, joissa skanneriaineistoja, verkosta haravoituja tietoja ja kenttätutkimuksesta saatuja tietoja voidaan yhdistää integroituihin työnkulkuihin, jotta luokittelun, imputoinnin ja lähteiden yhtenäisyyteen liittyviä haasteita saadaan ratkaistua.

3. ASUNTOHINTAINDIKAATTOREITA KOSKEVAT PILOTTIHANKKEET

3.1. YLEISKATSAUS

Asuntohintaindikaattoreita koskevissa pilottihankkeissa keskityttiin kolmeen tärkeimpään painopisteeseen, jotka olivat i) asuntohintaindeksin ja omistusasumisen hintaindeksin keräämistiheyden ja oikea-aikaisuuden parantaminen, ii) omistusasumisen hintaindeksin painotusten vertailukelpoisuuden parantaminen ja iii) omistusasumisen hintaindeksin laatimiseen liittyvien erityisten metodologisten kysymysten käsitteleminen.

Ensimmäisessä hankekokonaisuudessa pyrittiin selvittämään, voitaisiinko kuukausittaisia indikaattoreita tai pikaennakkoja tuottaa useammin ja lyhyemmässä määräajassa kuin asetuksessa (EU) 2016/792 edellytetyn mukaisesti neljännesvuosittain ja 85 päivän määräajassa. Tarkoituksena on lisätä näiden indikaattoreiden ja pikaennakkojen merkitystä käyttäjien kannalta ja edistää omistusasumisen hintaindeksin mahdollista sisällyttämistä YKHI:hin. Toisen hankeryhmän tarkoituksena oli saattaa omistusasumisen hintaindeksin painotukset

asetuksen (EU) 2023/1470[3] mukaisiksi, jotta saadaan tuotettua yhdenmukaistettuja ja päivitettyjä aikasarjoja. Lisäksi työtä tehtiin mittauskysymysten parissa, millä pyrittiin parantamaan maapohjan ja rakennusten hintakomponenttien käsittelyä ja tarkentamaan alaindeksejä, kuten itse rakennetut asunnot, peruskorjaukset ja suuret korjaukset.

Näillä toimilla yhdessä pyrittiin vahvistamaan asuntohintaindeksin ja omistusasumisen hintaindeksin metodologista perustaa, parantamaan eri jäsenvaltioiden välistä vertailukelpoisuutta ja valmistelemaan tulevaa yhdistämistä kuluttajahintoja koskeviin tilastoihin.

3.2. VALMISTUNEET TYÖT

Asuntohintaindeksin ja/tai omistusasumisen hintaindeksin laatimista kuukausittain ja lyhyemmässä määräajassa koskevat pilottihankkeet

Asetuksessa (EU) 2016/792 edellytetään, että asuntohintaindeksi ja omistusasumisen hintaindeksi tuotetaan neljännesvuosittain ja 85 kalenteripäivän kuluessa viiteneljänneksen päättymisestä. Näissä hankkeissa analysoitiin, voidaanko indeksit tuottaa kuukausittain ja lyhyemmässä määräajassa. Tämän tarkoituksena on lisätä indeksien merkitystä käyttäjien kannalta ja viime kädessä mahdollistaa omistusasumisen hintaindeksin sisällyttäminen YKHI:hin. Hankkeissa tutkittiin tietolähteitä, esimerkiksi verkkosivujen haravointia, ja estimointi- tai ekstrapolointitekniikoita. Jos kuukausittaiset tietolähteet poikkesivat neljännesvuosittaisissa indekseissä nykyisin käytetyistä tietolähteistä, oli selvitettävä menetelmiä, joilla nämä lähteet saataisiin yhdistettyä.

Kolmessa jäsenvaltiossa toteutetuissa pilottihankkeissa tutkittiin, voitaisiinko asuntohintaindikaattoreita tuottaa oikea-aikaisemmin ja useammin. Ensimmäisenä tavoitteena oli muuttaa tiedonkeruuprosessia tai tarkastella eri tietolähteitä. Toinen tavoite saavutettiin, kun löydettiin estimointimenetelmiä, joiden avulla luotettava indeksi voidaan laskea käyttäen tietoja, joita on saatavilla vain vähän (tai vähemmän). Myös tarkempia tietokokonaisuuksia löydettiin, minkä johdosta pystyttiin laatimaan luotettavia indeksejä, joiden toimitustiheys on suurempi. Hankkeissa ammennettiin uusista tietolähteistä, kuten rakentamisen hinnoista, verkosta haravoiduista tiedoista ja parannetuista hallinnollisista tietokokonaisuuksista. Näin hankkeissa osoitettiin hintaindeksien toimitustiheyden tehostamisen ja oikea-aikaisuuden mahdollisuudet ja rajoitukset.

Omistusasumisen hintaindeksin painotusten parantamista koskevat pilottihankkeet

Jäsenvaltioiden on toimitettava Eurostatille omistusasumisen hintaindeksin painotukset asetuksen (EU) 2020/1148[4] 22 artiklassa esitetyn luokittelun mukaisesti.

[3] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/1470, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2023, asuntohintaindeksiä ja omistusasumisen hintaindeksiä koskevista metodologisista ja teknisistä eritelmistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/792 mukaisesti ja komission asetuksen (EU) 2020/1148 muuttamisesta (EUVL L 181, 18.7.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1470/oj).

[4] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/1148, annettu 31 päivänä heinäkuuta 2020, yhdenmukaistettuja kuluttajahintaindeksejä ja asuntohintaindeksiä koskevista metodologisista ja teknisistä eritelmistä Euroopan

Lainsäädännössä ei täsmennetty tietolähteitä tai vertailukelpoisuuden varmistamiseen käytettäviä menetelmiä, joten Eurostat aloitti täytäntöönpanosäädöksen valmistelun yhteisten laatustandardien vahvistamiseksi. Tämän prosessin tuloksena annettiin asetus (EU) 2023/1470, jossa vahvistetaan näitä painotuksia koskevat yksityiskohtaiset eritelmät.

Tätä taustaa vasten kaksi pilottihankkeisiin osallistunutta jäsenvaltiota tarkisti ja päivitti painotuksiaan ja indeksejään. Heille annettiin myös mahdollisuus toteuttaa tämän alan hankkeita. Näiden odotettiin tuottavan painotuksia, jotka ovat asetuksen mukaisia. Painotuksia koskevia päivitettyjä aikasarjoja vuodesta 2010 alkaen voitaisiin sitten koota ja niistä saatuja tietoja lähettää Eurostatille.

Kahdessa jäsenvaltiossa toteutetuissa pilottihankkeissa arvioitiin painotusten lähteitä ja niiden yhdenmukaisuutta omistusasumisen hintaindeksiä ja asuntohintaindeksiä koskevan täytäntöönpanosäädöksen luonnoksen kanssa. Tarkasteltuja kysymyksiä olivat muun muassa painotusten päivittäminen edellisen vuoden viimeiselle neljännekselle, kuten asetuksessa edellytetään. Lisäksi tarkasteltiin ”Kotitalouksien kannalta uudet, olemassa olevat asunnot” -menoluokassa käytettävän painotuksen laskemisen merkityksellisyyttä ja toteutettavuutta. Tämä menoluokka on myös omistusasumisen hintaindeksin alaindeksi.

4. PILOTTIHANKKEIDEN ARVIOINTI

Komissio arvioi ja hyväksyy pilottihankkeita koskevat loppuraportit. Tulokset jaetaan kansallisten tilastolaitosten, EFTA-valtioiden ja Euroopan keskuspankin kanssa. Hankkeita esiteltiin vuotuisissa työpajoissa, ja loppuraportteja jaettiin verkkoalustan kautta, jotta tilastotieteilijät voisivat jakaa havaintoja ja keskustella niistä. Tämä kokemusten vaihto auttaa tunnistamaan parhaita käytäntöjä ja luo yhteisen käsityksen metodologisista vaihtoehdoista, mikä puolestaan auttaa parantamaan YKHI:n vertailukelpoisuutta.

Metodologista työtä koskevissa pilottihankkeissa esiteltiin uusia YKHI:ssä käytettäviä välineitä ja lähestymistapoja. Monenvälisissä indekseissä käytettäviä menetelmiä testattiin laajalti ja ne osoitettiin luotettaviksi monissa tuoteryhmissä. Tämä antaa vahvaa näyttöä siitä, että näillä menetelmillä voidaan parantaa jatkuvuutta ja vertailukelpoisuutta. Laadullista mukautusta koskeva työ vahvisti myös, että hedoniset tekniikat parantavat tuotteiden uudelleenlanseerauksen ja nopean laadullisen muutoksen käsittelyä.

Digitalisaatiota koskevissa hankkeissa käsiteltiin kehittyviä kulutuskanavia ja YKHI:n otoksien uudelleensuunnittelua ottaen huomioon tietojen saatavuus verkossa. Majoitus- ja kuljetuspalvelujen kokeelliset indeksit laskettiin jakamisalustojen hallinnollisten tietojen perusteella. Rajatylittävien internetmenojen keräämisessä käytettiin myös kyselytutkimuksia. Otanta-asetelmaa koskevat hankkeet osoittivat, että tehokkuutta voidaan lisätä kohdentamalla resursseja uudelleen menopainotusten ja hintojen vaihtelun mukaan. Näillä lähestymistavoilla voitiin osoittaa toteuttamiskelpoisia menetelmiä YKHI:ä koskevan digitalisaation käsittelemiseksi.

---

parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/792 mukaisesti (EUVL L 252, 4.8.2020, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1148/oj).

Pilottihankkeissa myös testattiin ja laajennettiin uusien tietolähteiden käyttöä. Vaihtoehtoisten lähteiden valikoimaa laajennettiin hankkeissa, jotka koskivat skanneriaineistoa ja verkosta haravoituja tietoja. Työ skanneriaineiston parissa eteni toteutettavuusanalyysistä tuotantojärjestelmien kehittämiseen. Jotkin jäsenvaltiot käyttävät jo tuotantojärjestelmiä valikoitujen tuoteryhmien osalta, ja toiset valmistautuvat käyttämään niitä. Hankkeissa luotiin tietojen käsittelyn rutiineja, kehitettiin koneoppimistyökaluja luokittelua varten, ja testattiin menetelmiä puuttuvien attribuuttien käsittelemiseksi. Skanneriaineistot ovat osoittautuneet tehokkaiksi kattavuuden laajentamisessa ja havaintotiheyden lisäämisessä, ja niiden avulla voidaan vähentää keruukustannuksia.

Verkkosivujen haravointia koskevat hankkeet osoittivat automaattisen tiedonkeruun mahdollisuudet eri kuluttajaympäristöissä. Kokemusta saatiin haravointitekniikoista, luokittelusta ja yhdistämisestä olemassa oleviin YKHI-rakenteisiin. Muutamissa pilottihankkeissa myös testattiin useiden lähteiden mukaan ottamista. Niissä osoitettiin, että skanneriaineistojen, verkkopohjaisten tietojen ja hallinnollisten tietojen yhdistäminen on toteutettavissa ja että se parantaa kattavuutta.

Hankkeissa vahvistettiin, että metodologinen innovointi ja uudet tietolähteet liittyvät läheisesti toisiinsa. Monissa hankkeissa käsiteltiin molempia painopisteitä, kun niissä sovellettiin monenvälisiä menetelmiä skanneriaineistoon tai verkkopohjaisiin tietoihin. Niissä myös selvennettiin edellytyksiä, joiden täyttyessä uusia tekniikoita voidaan ottaa käyttöön menestyksekkäästi. Jotkin hankkeet eivät johtaneet välittömään käyttöön, mutta niistä saatiin kuitenkin testattuja lähestymistapoja, jotka auttavat nykyaikaistamaan YKHI:tä ja asuntohintaindeksiä asteittain ja luovat perustan tarkemmille ja oikea-aikaisemmille tilastoille tulevaisuudessa.

Asuntohintaindikaattoreita koskevat pilottihankkeet edistivät kehitystä useilla osa-alueilla, jotka ovat asuntohintaindeksin ja omistusasumisen hintaindeksin tulevan kehityksen kannalta keskeisiä. Oikea-aikaisuuden ja toimitustiheyden parantamista koskeva työ osoitti, että kuukausittainen laatiminen on teknisesti mahdollista. Näin on erityisesti silloin, kun käytetään hallinnollisia rekistereitä, rakennustietoja tai verkosta haravoituja lähteitä. Hankkeissa tuli esiin myös käytännön ongelmia riittävän kattavuuden, tietoihin pääsyn vakauden ja kuukausittaisten ja neljännesvuosittaisten indeksien yhtenäisyyden varmistamisessa. Tulosten perusteella voidaan kuitenkin arvioida, miten pikaennakot tai kuukausittaiset indikaattorit voidaan lopulta lisätä tarvittaessa nykyiseen neljännesvuosittaiseen kehykseen ja tehdä tilastoista entistä merkityksellisempiä politiikan kannalta.

Lisähankkeissa tarkasteltiin omistusasumisen hintaindeksin painotusten laatua ja vertailukelpoisuutta sekä käsitteellisten seikkojen käsittelyä. Painotuksia koskevan työn ansiosta jäsenvaltiot pystyivät testaamaan, miten kansallisia lähteitä voitaisiin mukauttaa asetukseen (EU) 2023/1470, jotta historiallisten sarjojen yhtenäisyys paranisi, ja päivityksiä voitaisiin tehdä säännöllisemmin. Nämä pilottihankkeet olivat luonteeltaan tutkivia, eivätkä kaikki tulokset ole valmiita käytettäviksi. Hankkeista saatiin kuitenkin arvokasta näyttöä, ja ne selvensivät metodologisia haasteita ja edistivät yhteistä tietopohjaa, jota tarvitaan, jotta asuntojen hintaindikaattoreita voidaan parantaa kaikissa jäsenvaltioissa.

5. PÄÄTELMÄT

Vuosina 2018–2022 rahoitetut pilottihankkeet edistivät osaltaan merkittävästi EU:n hintatilastojen parantamista. Ne vahvistivat YKHI:n metodologista ja tietoperustaa ja vaikuttivat edistymiseen asuntohintaindikaattorien osalta. Tämä auttaa jäsenvaltioita mukautumaan digitalisaatioon, uusiin tietolähteisiin ja kehittyviin tilastostandardeihin. Hankkeiden välittömien tuotosten lisäksi hankkeilla i) laajennettiin yhteistä tietämystä, ii) parannettiin jäsenvaltioiden välistä vertailukelpoisuutta ja iii) osoitettiin, miten innovointia voidaan soveltaa käytännössä. Komissio katsoo, että pilottihankkeet ovat keskeisiä välineitä hintatilastojen nykyaikaistamisessa, ja se tukee niitä jatkossakin. Lisäksi komissio kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään aktiivisesti rahoitusmahdollisuuksia, joita se tarjoaa pilottihankkeita varten.